

МАУП

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Придунайська філія

Кафедра «Права»

Затверджую
Директор ПФ ПАТ «ВНЗ
«МАУП»
проф. Буменикова Т.Р.
14 вересень 2021 р.

Схвалено на засіданні кафедри «Права»
Протокол № 1 від «14» вересня 2021 р.

Без завідувача кафедри Філіпова Н.А.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екологічне право

спеціальності: 081 «Право»
(шифр і назва спеціальності)
освітнього рівня «бакалавр»
(назва освітнього рівня)
освітньої програми: 081 «Право»
(шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації: «Господарське та трудове право»
(назва спеціалізації)

Ізмаїл 2021

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Придунайська філія
Кафедра права**

Назва дисципліни	<u>Екологічне право</u>
Викладач	Філіпова Наталя Андріївна
Портфоліо викладача (-ів)	--
Контактний тел.	+38 (096) 478-74-80
Е-mail:	filinatalja2310@gmail.com , filinatalja2310@ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	http://izmail.maup.com.ua
Консультації	Графік консультацій: другий, четвертий четвер місяця – 14.00-17.00

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
Форма навчання	денна
Курс	4
Семестр	7
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90 годин
Аудиторні	16 лекційних та 10 семінарських (практичних) годин
Модульний контроль	1 модульна контрольна робота
Самостійна робота Індивідуальне науково-дослідне завдання	64 години в планах семінарських занять, завданнях для самостійної роботи студентів, надається студенту занятті при ознайомленні з силабусом.
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: оволодіння теорією і методологією екологічного права, вивчення законодавства у галузі використання, охорони та відтворення природних ресурсів, формування навичок його застосування на практиці, вироблення у студентів нового якісного стану екологічного мислення, формування культури особистості, яка проявляється в її еколого-правовій свідомості, мисленні, поведінці та практичній діяльності.

Цілі дисципліни: вивчення значення понятійного апарату, предмету, теоретичних положень системи навчальної дисципліни, її елементів, суб'єктів, мети, місця і ролі у суспільних відносинах.

3. Формат курсу - очний (offline)

4. Компетентності та програмні результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення курсу студенти повинні:

Знати:

- загальні положення, принципи і методи екологічного права;
- зміст норм екологічного законодавства;
- підстави, умови і порядок набуття і реалізації прав на природні ресурси;
- підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин в системі екологічного права;
- основні засоби економіко-правового механізму регулювання використання, охорони і відтворення природних ресурсів;
- напрями діяльності та основні завдання органів і установ, що займаються питаннями екологічного спрямування.

Вміти:

- розкривати зміст екологічних норм і використовувати їх у своїй практичній роботі;
- аналізувати діючий порядок та умови виконання норм екологічного права;
- аналізувати діючий процес удосконалення еколого-економічного механізму управління природокористуванням, а також охороною та відтворенням природних ресурсів та їх об'єктів;
- розробляти засоби, спрямовані на вдосконалення системи еколого-правових відносин природокористування;
- розробляти і впроваджувати засоби профілактики правопорушень екологічного законодавства;
- аналізувати основні нормативно-правові акти у сфері екологічного права, міжнародні норми і системи екологічного правового регулювання діяльності природокористувачів.

Перелік компетентностей, які повинен опанувати студент при вивченні дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІК):

- Здатність розв'язувати первинні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

- СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право та адміністративне процесуальне право, цивільне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
- СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
- СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
- СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
- СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Після вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати набуті результати навчання:

Соціально гуманітарна ерудованість:

- P1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
- P2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
- P4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
- P5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
- P6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

Дослідницькі навички:

- P9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

Комунікація:

- P11. Володіти базовими навичками риторики.
- P13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту

Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій:

- P14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
- P15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних

Праворозуміння:

- P18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
- P19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
- P20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Правозастосування:

- P23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна к-сть годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні	10
самостійна робота	64

6. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Цикл дисципліни
4	7	081 Право	4	Вибіркові дисципліни професійної підготовки

7. Пререквізити (перелік попередньо прослуханих курсів): конституційне право;

цивільне право; адміністративне право; кримінальне право; господарське право.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Програмне забезпечення для доступу для законодавчої бази на сайті: www.rada.gov.ua/laws
2. Програмне забезпечення для доступу для на сайт «Судова влада України»: <https://court.gov.ua/>
3. Програмне забезпечення для доступу для на сайт с «Єдиним державним реєстром судових рішень»: reyestr.court.gov.ua/

9. Політика курсу.

Студент дотримується правил академічної доброчесності відповідно до «**Положення щодо впровадження системи академічної доброчесності в Придунайській філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП»**», ухваленого рішенням Вченої ради Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (протокол № 7 від 27.08.2020 р.) та «**Положення щодо впровадження системи забезпечення академічної доброчесності кафедри права Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП»** (протокол засідання кафедри права від 30.06.2020 р., ухвалено рішенням Вченої Ради Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» від 27.08.2020 р.)».

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;
- опрацювання теоретичного матеріалу та практичних завдань, які надані в курсі «Екологічне право» на платформі Google Classroom (код класу надається викладачем на першому занятті).

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів, а також при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи студент виконує самостійно, з обов'язковим посиланням на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на наявність плагіату.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «**Екологічне право**», є сумою балів за виконання семінарських (практичних) завдань та за самостійну роботу.

Студент, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

10. Зміст дисципліни «Екологічне право». Календарно-тематичний план.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАЗВА ЗМІСТОВНИХ МОДУЛІВ І ТЕМ	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН									
	Денна ф/н					Заочна ф/н				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лек-ції	СЗ	СРС	ІРС		Лек-ції	СЗ	СРС	ІРС
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
Змістовний модуль 1. Загальні положення екологічного права										
Тема 1. Екологічне право як інтегрована правова спільність, комплексна галузь права	9	2	1	5	1	10,5	0,5	-	9	1
Тема 2. Екологічні правовідносини	9	2	1	5	1	10,5	0,5	-	9	1
Тема 3. Джерела екологічного права	8	1	1	5	1	9,5	0,5	-	8	1
Тема 4. Право власності на природні ресурси. Право природокористування.	8	1	1	5	1	9,5	0,5	-	8	1
Разом по модулю:	34	6	4	20	4	40	2	-	34	4
Змістовний модуль 2. Правова охорона, використання та відтворення природних ресурсів.										
Тема 5. Правовий режим використання та охорони земель та надр.	9	2	1	5	1	8,5	-	0,5	7	1
Тема 6. Правовий режим використання, відтворення та охорони вод.	9	2	1	5	1	8,5	-	0,5	7	1
Тема 7. Правова охорона атмосферного повітря.	9	2	1	5	1	8,5	-	0,5	7	1
Тема 8. Правовий режим використання, відтворення, захисту та охорони лісів.	8	1	1	5	1	8,5	-	0,5	7	1
Тема 9. Правовий режим використання, відтворення та охорони тваринного та рослинного світу.	9	1	-	7	1	8	-	-	7	1
Тема 10. Юридична відповідальність в галузі екології	10	2	-	7	1	8	-	-	7	1
<i>Модульна контрольна (для денної форми навчання)</i>	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Разом по модулю:	56	10	6	34	6	50	2	2	42	6
Разом по дисципліні:	90	16	10	54	10	90	2	2	76	10
<i>Форма контролю: залік</i>										

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Екологічне право»

Разом: 90 год., з них 16 год. – лекції, 10 год. – семінарські заняття, із них модульний контроль – 2 год, самостійна робота – 64 год.

Кількість балів за семестр	158 балів							
Модуль	МОДУЛЬ 1. Загальна частина.							
Змістові модулі	Змістовий модуль 1. Загальні положення екологічного права.				Змістовий модуль 2. Правова охорона, використання та відтворення природних ресурсів.			
Лекції (кількість балів)	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Теми лекцій	Т.1 Екологічне право як інтегрована правова спільність, комплексна галузь права	Т.2.Екологічні правовідносини	Т.3. Джерела екологічного права Т4. Право власності на природні ресурси. Право природокористування.	Т5. Правовий режим використання та охорони земель та надр.	Т.6. Правовий режим використання, відтворення та охорони вод.	Т.7. Правова охорона атмосферного повітря	Т.8. Правовий режим використання, відтворення, захисту та охорони лісів. Т.9. Правовий режим використання, відтворення та охорони тваринного світу та рослинного світу	Т12. Юридична відповідальність в галузі екології.
Семінарські /практичні заняття (кількість балів)	За відвідування семінарських/практичних занять – 5 балів За активність та результативність під час семінарських занять – надається максимум 40 балів (із розрахунку 4 заняття (модульна контрольна робота враховується окремо), за кожне з яких студент може отримати максимум 10 балів)							
Теми семінарських занять	Т.1 Екологічне право як інтегрована правова спільність, комплексна галузь права Т.2.Екологічні правовідносини		Т.3 Джерела екологічного права Т4. Право власності на природні ресурси. Право природокористування.	Т5.Докази і доказування у кримінальному процесі Т.6. Правовий режим використання, відтворення та охорони вод.		Т.7. Правова охорона атмосферного повітря Т.8. Правовий режим використання, відтворення, захисту та охорони лісів.		Модульна контрольна робота

Самостійна робота	Завдання до самостійного виконання наведені в планах семінарських занять та самостійної роботи. За виконання не менше ніж 80% завдань надається максимум 50 балів
Поточний проміжний контроль	Модульна контрольна робота № 1 (для денної форми навчання) т. 1-10 25 балів
Вибіркові засоби діагностики результатів навчання	
Підготовка наукового реферату (не більше одного-	10 балів
Підготовка презентації на тему, узгоджену з викладачем	10 балів
Підготовка наукової доповіді на конференцію (не більше одної)	10 балів
Підсумковий контроль за 7- й семестр (залік)	Розрахунковий коефіцієнт 1,58 (158 балів :100). Розрахунок здійснюється за наступним чином: студент набрав за всі види поточної навчальної діяльності та за модульні контрольні роботи X балів; розрахунок: $X : 1,58 =$ загальна кількість балів.

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації.**

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як тематичні лекції, лекції-візуалізації.

Тематична лекція передбачає розкриття певної теми навчальної програми дисципліни.

Лекція-візуалізація є віртуальною формою подання лекційного матеріалу за допомогою ТЗН або аудіовідеотехніки.

Семінарські заняття присвячуються розгляду окремих питань, виконанню кейсів, творчих завдань, роботі з судовими рішеннями, взятими із Єдиного реєстру судових рішень.

Студенти працюють з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально. Програмою курсу передбачено наступні види робіт:

- виступ-інформування за темами семінарських занять;
- семінар кругли-стіл;
- заняття з індивідуальною та груповою роботою;
- заняття у формі дебатів.

12. Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>)

Результати поточних досягнень студента (РПД)

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	7-й семестр	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	8	8
Відвідування семінарських занять	1	5	5
Робота на семінарському занятті	10	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ (науковий реферат, презентація, доповідь на конференції)	10	3	30
Разом		-	158
Максимальна кількість балів – 158 балів			
Розрахунок: $158 : 100 = 1,58$.			
Студент набрав X балів; розрахунок: $X : 1,58 =$ загальна кількість балів.			

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА по дисципліні – це середнє арифметичне між результатами поточних досягнень (РПД).

Обраховується по формулі:

РПД : 1,58 = загальна кількість балів

Наприклад: студент набрав 145 балів (145:1,58= 92 бали).

Політика виставлення балів.

Підсумкова кількість балів за 7-й семестр визначається як сума за результатами поточної роботи студента (форма контролю залік).

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- опрацювання теоретичного матеріалу та вирішення практичних завдань за допомогою платформи Google Classroom.

Засоби діагностики результатів навчання

Розподіл балів за 7-й семестр 2021-2022 н.р.

Види	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
<u>1. ОБОВ'ЯЗКОВІ</u>			
1.1 підготовка до семінарських занять	за розкладом	активність та результативність під час семінарських занять	40 балів
1.2. виконання модульної контрольної роботи	після опрацювання 1-10 тем курсу	перевірка правильності виконання модульних контрольних завдань	25 балів
1.3. Вивчення тем, що виносяться на самостійне опрацювання	експрес – контроль на семінарських заняттях по теоретичним питанням ; по завданням – письмова форма на семі-	перевірка правильності виконання завдань; шляхом проведення експрес – контролів, а також усного опитування	завдання наведені в планах семінарських занять та самостійної роботи за виконання 80% завдань надається

	нарських заняттях по розкладу	під час індивідуальних консультацій.	50 балів
Разом балів за обов'язкові види СРС			115 балів
<u>II ВИБІРКОВІ</u>			
2.1. Підготовка наукового реферату (не більше одного)	Тема затверджується викладачем	Захист наукового реферату під час семінарського заняття або під час консультації	3 роботи за семестр - 30 балів
2.2. Підготовка презентації	Вибір теми презентації здійснюється за узгодженням з викладачем	Захист презентації здійснюється під час семінарського заняття	
2.3. Підготовка наукової доповіді на конференцію (не більше одної)	Тема доповіді затверджується викладачем	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або індивідуальних консультацій	
Разом балів за вибіркові види СРС			30 балів
Відвідування лекційних та семінарських занять			13 балів
Всього балів за СРС			43 бали

Критерії оцінки систематичності та активності роботи на семінарських заняттях студентів денної форми навчання є наступні:

За 10-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Критерії оцінювання
9-10 (відмінно)	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
8 (добре)	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
7 (добре)	C	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
6 (задовільно)	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих

5(задовільно)	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
4-1 (незадовільно)	FX	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
	F	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

13. Критерії оцінювання самостійної роботи.

Опанування програмного матеріалу можливе при відвідуванні лекційних занять на яких використовуються наступні методи навчання: розповідь, бесіда, передачі і сприйняття навчальної інформації, аналіз нормативно-правових актів.

Самостійна робота передбачає опрацювання лекційного матеріалу, навчальної літератури, нормативно-правових актів, підготовка до семінарських занять, самостійне розв'язання задач – казусів по темах.

Індивідуальні завдання: індивідуальне навчально-дослідне завдання (написання рефератів – для студентів денної форми навчання). Індивідуальні навчальні завдання можуть мати також наступні види: конспект з теми власно розробленим студентом планом, анотація прочитаної додаткової літератури з дисципліни, бібліографічний опис тощо; розробка навчальних тестових завдань.

До методів СРС, що сприяють індивідуалізації та інтенсифікації освітнього процесу, відносимо: проблемно-пошукові (опрацювання першоджерел, вивчення нормативно-законодавчої та правової бази, самостійне вирішення практичних завдань); методи проектного навчання (участь у круглих столах); колективної розумової діяльності (групові ситуаційні завдання), застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (унаочнення запропонованого викладачем навчального матеріалу, підвищення мотивації студентів до самостійної роботи за рахунок її наближення до реальних умов майбутньої професійної діяльності).

Критерії оцінювання завдань для самостійної роботи:

- змістовність – 3 бали;
 - відповідність діючому законодавству та стилю оформлення – 2 бали;
- Максимальна кількість балів за одну тему (одиницю) цієї роботи – 5 балів

Критерії оцінювання ІНДЗ:

- повнота розкриття теми, дотримання діючого законодавства, матеріалів юридичної практики – 4 бали;
- якість інформації – 3 бали;
- самостійність, креативність, для доповідей на конференцію, наукових рефератів та презентацій – 3 бали.

Максимальна кількість балів за один вид індивідуального завдання - 10 балів

14. Модульний контроль знань за визначеними темами може проводитись усно або письмово за вибором викладача у формі відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань, виконання тестів, тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля.

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань (чи усної відповіді на теоретичні питання) є:

№ п\п	критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	15 балів
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань, тощо. Або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	10 балів
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Екологічне право» проводиться у формі **заліку**.

Студент допускається до семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, які передбачені силабусом та робочою програмою навчальної дисципліни та відвідав всі аудиторні заняття, які передбачені розкладом.

Система ліквідації академічної заборгованостей має такий зміст:

- студент, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 35 до 59 балів, після належної підготовки має право повторного складання заліку;
- студент, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 34 балів тобто менше 50% кількості балів, достатніх для отримання задовільної оцінки, зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним складанням.

16. Орієнтовний перелік питань самостійного опрацювання по дисципліні «Екологічне право»

- 1.Історичні етапи розвитку взаємодії людини та навколишнього природного середовища.
- 2.Історія становлення та розвитку екологічного права як галузі права.
- 3.Поняття екологічного права як комплексної галузі права, його предмет і методи правового регулювання.
- 4.Екологічне право як галузь права, наука та навчальна дисципліна.
- 5.Принципи екологічного права: поняття, ознаки, види.
- 6.Поняття та види функцій екологічного права як галузі права.
- 7.Загальна характеристика інститутів екологічного права.
- 8.Місце екологічного права в правовій системі України.
- 9.Система екологічного права як галузі права.
- 10.Поняття й ознаки правовідносин у галузі екології.
- 11.Види екологічних правовідносин.
- 12.Суб'єкти екологічного права: поняття, ознаки, види.
- 13.Поняття й ознаки об'єктів екологічного права.
- 14.Класифікація об'єктів екологічного права.
- 15.Загальна характеристика інтеграційних об'єктів екологічного права.
- 16.Диференційні об'єкти екологічного права: поняття, ознаки та види.
- 17.Загальна характеристика комплексних об'єктів екологічного права.
- 18.Зміст екологічних правовідносин та їх особливості.
- 19.Підстави виникнення, зміни та припинення екологічних правовідносин (юридичні факти в екологічному праві): поняття, ознаки та критерії класифікації.
- 20.Поняття й ознаки джерел екологічного права.
- 21.Система джерел екологічного права.
- 22.Нормативно-правові акти як джерела екологічного права.
- 23.Конституція України як основне джерело екологічного права.
- 24.Загальна характеристика Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» як джерела екологічного права України.
- 25.Закони України як джерела екологічного права: поняття й види.
- 26.Підзаконні нормативно-правові акти в системі джерел екологічного права.
- 27.Загальна характеристика екологічних стандартів і відомчих нормативно-правових актів як джерел екологічного права.
- 28.Види джерел екологічного права.
- 29.Загальна характеристика диференційних джерел екологічного права.
- 30.Інтеграційні джерела екологічного права: поняття й види.
- 31.Загальна характеристика комплексних джерел екологічного права України.
- 32.Поняття та форми права власності на природні ресурси.
- 33.Правовідносини власності на природні ресурси.
- 34.Суб'єкти і об'єкти права власності на природні ресурси.
- 35.Суб'єкти права державної власності на землю та інші природні ресурси.
- 36.Суб'єкти права приватної власності на природні ресурси.
- 37.Зміст права власності на природні ресурси.
- 38.Поняття, принципи і види права природокористування.
- 39.Постійне та тимчасове природокористування.
- 40.Зміст права природокористування.
- 41.Суб'єкти і об'єкти права природокористування.
- 42.Земля як об'єкт інтеграційного та диференційованого правового регулювання.
- 43.Категорії земель за земельним законодавством.
- 44.Функції та повноваження Державної інспекції з контролю за використанням та охороною земель.

45. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення.
46. Правовий режим земель несільськогосподарського призначення.
47. Передача земель у власність, надання їх у користування.
48. Правова охорона земель.
49. Надра як об'єкт правового регулювання, використання та охорони.
50. Право користування надрами та його види. Управління у галузі використання і охорони надр.
 51. Відповідальність за порушення законодавства про надра.
 52. Води як об'єкт правового регулювання, використання, відтворення та охорони.
 53. Класифікація водних ресурсів.
 54. Право водокористування та його види. Управління і контроль в галузі використання, відтворення та охорони вод.
 55. Відповідальність за порушення водного законодавства.
 56. Атмосферне повітря як об'єкт правового регулювання, використання та охорони.
 57. Управління і контроль у галузі охорони атмосферного повітря та його функції.
 58. Правові заходи охорони атмосферного повітря.
 59. Відповідальність за порушення законодавства про охорону атмосферного повітря.
 60. Ліс як об'єкт правового регулювання, використання та охорони.
 61. Право власності на об'єкти лісового фонду.
 62. Право лісокористування. Види лісокористувань.
 63. Управління у галузі використання, відтворення та охорони лісів.
 64. Правові основи організації відновлення лісів і лісорозведення.
 65. Відповідальність за порушення лісового законодавства.
 66. Тваринний світ як об'єкт правового регулювання, використання та охорони.
 67. Право використання тваринного світу.
 68. Правове регулювання мисливства та рибальству.
 69. Реалізація права на полювання.
 70. Управління у галузі використання, відтворення і охорони тваринного світу.
 71. Правова охорона тваринного та рослинного світу.
 72. Відповідальність за порушення законодавства у галузі охорони, використання та відтворення тваринного та рослинного світу.
 73. Поняття природно-заповідного фонду. Правові форми та види використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду.
 74. Управління у галузі організації, охорони і використання природно-заповідного фонду.
 75. Правовий режим окремих територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Відповідальність за порушення законодавства про природно-заповідний фонд.
 76. Поняття, склад та юридична природа рекреаційних зон. Види рекреаційних зон.
 77. Юридичні критерії зонування рекреаційних зон.
 78. Особливості управління у галузі використання та охорони рекреаційних зон.
 79. Поняття і юридична природа курортних, лікувально-оздоровчих зон та курортів.
 80. Проблеми відповідальності за порушення режиму використаним та охорони курортних, лікувально-оздоровчих зон і курортів.
 81. Поняття зон надзвичайних екологічних ситуацій та його юридичне значення.
 82. Підстави та порядок оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації та її правовий режим.
 83. Особливості правового режиму зон, встановлених на радіоактивно забруднених територіях.
 84. Правовий статус і соціальний захист громадян, які постраждали від надзвичайних екологічних ситуацій.
 85. Основи державної політики у сфері соціального захисту потерпілих від надзвичайних екологічних ситуацій.

86. Поняття й ознаки відповідальності в галузі екології.
 87. Види відповідальності в галузі екології.
 88. Позитивна відповідальність у галузі екології: поняття, ознаки та зміст.
 89. Загальна характеристика превентивної відповідальності в екологічній галузі.
 90. Екологічне правопорушення: поняття, ознаки та склад. Суб'єкти та об'єкти екологічних правопорушень.

17. Шкала відповідності оцінок: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти :

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. №2768-III.. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. №8073-X. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10>
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
6. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. №2341-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
7. Лісовий кодекс України: Закон України від 21.01.1994 р. №3852-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
8. Водний кодекс України: Закон України від 06.06.1995 р. №213/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр>
9. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16.10.1992 р. №2707-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12>
10. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 26.06.1991 р. №1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
11. Про рослинний світ: Закон України від 09.04.1999 р. №591-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14>
12. Про тваринний світ: Закон України від 13.12.2001 р. №2894-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14>

13. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 р. №771/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр>
14. Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення: Закон України від 10.01.2002 р. №2918-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2918-14>
15. Про екологічну мережу України: Закон України від 24.06.2004 р. №1864-IV. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1864-15>

Базова:

1. Екологічне право України : курс лекцій / за ред. д-ра юрид. наук, проф. кафедри аграрного, земельного та екологічного права НУ»ОЮА» Каракаша І. І. Одеса : 2020. 321 с.
2. Екологічне право в запитаннях та відповідях : навч. посіб. / за ред. А. П. Гетьман, Г. В. Анісімова, В. Л. Бредіхіна та ін. Харків: Право, 2017. 208 с.
3. Екологічне право України: Особлива частина /За заг. ред. О.М.Шуміла. Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ, 2017. 384 с.
4. Екологічне право України. Особлива частина: навч. посіб. / авт. кол. О. М. Шуміло, А. П. Гетьмана. Харків: Право, 2014. 432 с.

Допоміжна:

1. Андрейцев В. І. Перспективи розвитку природноресурсового права в системі екологічного права України. Природоресурсне право в системі права України: історія, сьогодення, перспективи: зб. матеріалів круглого столу, 30-31 жовт. 2015 р. / за заг. ред. М. В. Шульги. Харків: Оберіг, 2015. С. 8-12.
2. Водне право України: навч. посіб. / В. О. Процевський, О. М. Шуміло. Київ: Центр учб. л-ри, 2012. 176 с.
3. Гетьман А. П. Концепція розвитку екологічного права та законодавства як передумова забезпечення національної екологічної політики. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2014. № 1. С. 107–114.
4. Гетьман А. П., Зуєв В. А. Формування еколого-правової науки: ресурсний аспект та проблеми його інтеграції. *Проблеми законності*. Харків. 2016. Вип. 132. С. 104-123.
5. Орендарець О. О. Розвиток науки екологічного права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2015. -16 с.
6. Комарницький В.М., Шевченко В.І., Єлькін С.В. Екологічне право: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 487 с.
7. Бондар Л.О. Екологічне право України : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-ге вид., доп. і перероб. Харків: Вид-во "Бурун книга", 2008. 368 с.
8. Борейко В.П. Прорыв в экологическую этику. Київ: Киевский эколого-культурный центр, 2003.
9. Бринчук М.М. Экологическое право (Право окружающей среды). Москва: Юристъ, 2003. 670 с.
10. Вакула М.А. Новый Водный кодекс: проблемы и пробелы. *Экологическое право*. 2006. № 4. С. 24-25.
11. Вовк Ю.А. Советское природоресурсное право и правовая охрана окружающей среды. Общая часть. Харків: Вища шк. Изд-во при Харьк. ун-те, 1996. 160 с.
12. Воронцова А.А. Экологические права граждан в международных документах о правах человека и гражданина. *Экологическое право*. 2005. № 1. С. 96-99.
13. Габитов Р.Х. Воздухоохранное право: ключевые понятия. *Экологическое право*. 2004. № 5. С. 9-11.
14. Гетьман А.П. Вступ до теорії еколого-процесуального права України: навч. посібник. Харків: Основа, 1998. 208 с.
15. Григор'єва Т.В. Правові засади використання, охорони та відтворення водних живих ресурсів : монографія. Харків: Право, 2011. 176 с.

16. Дмитренко І.А. Екологічне право України : підручник; Мін-во внутрішніх справ України. Кіхв: Юрінком, 2001. 352 с.
17. Дубовик О.Л. Экологическое право : учеб.. 2-е изд. перераб. и доп. Москва: ТК Велби, Изд-во "Проспект", 2006. 688 с.
18. Дубовик О.Л. Экологическое право : учебник / отв. ред. О.Л. Дубовик. Москва: Изд-во "Эксмо", 2005. 768 с.
19. Екологічне право України. Академічний курс : підручник / Г.І. Балюк, М.В. Краснова, Ю.С. Шемшученко та ін. ; за ред. Ю.С. Шемшученка. Київ: Юридична думка, 2008. 856 с.
20. Екологічне право України в запитаннях та відповідях : навчальний посібник. Гетьман А.П., Шульга М.В., Анісімова Г.В. Харків: ТОВ "Одіссей", 2008. 480 с.
21. Кірін Р.С. Поняття надр: еколого-правові аспекти. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2001. Вип. 44. С. 47-54.
22. Клемин А.В. Европейское право и Германия: баланс национального и наднационального. Европейское Сообщество, Германия, право: национальный консерватизм, коалиции и единство. Казань: Изд-во Казанс. ун-та, 2004. 588 с.
23. Кобецька Н.Р. Екологічне право України : навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2007. 352 с.
24. Коваленко Т.О. Розвиток законодавства України про біобезпеку. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 10 (36). С. 43-55.
25. Ковтун О.М. Правові аспекти охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06. Київ, 2008. 16 с.
26. Костицький В.В. Екологія перехідного періоду: держава, право, економіка (економіко-правовий механізм охорони навколишнього природного середовища в Україні). Київ: Український інформаційно-правовий центр, 2001. 390 с.

Офіційні сайти державних органів:

1. www.rada.gov.ua/laws - офіційний сайт Верховної Ради України
2. www.court.gov.ua/dsa - сайт Державної судової адміністрації України
3. <http://nsj.gov.ua/ua/about/regulations/> - сайт Національної школи України
5. <http://www.president.gov.ua>. – офіційний веб-сайт Президента України.
6. <http://www.kmu.gov.ua> –офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
7. <http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні
8. <http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
9. <http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ.
10. <http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
11. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні.

Електронні бібліотеки:

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.
2. <http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.
3. <http://www.pravoznavec.com.ua> – Електронна бібліотека юридичної літератури «Правознавець».